

LES LEHOVEC A ČIHADLA

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

ROZLOHA: 37,1 ha

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ: Hloubětín, Hostavice, Kyje

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY: nepůvodní trnovník akát, dub

PŘEVLÁDAJÍCÍ STANOVIŠTĚ: exponovaná stanoviště

VĚK POROSTŮ: nejvíce je zastoupena 4. věková třída, tedy věk 61–80 let

LESNÍ POROSTY: 34,9 ha

NELESNÍ PLOCHY (LOUKY, CESTY): 2,2 ha

VLASTNÍK LESA: hlavní město Praha, zastoupené odborem ochrany prostředí MHMP

ÚDRŽBU PROVÁDÍ: Lesy hl. m. Prahy

Upozorňujeme návštěvníky, že dle platného lesního zákona je vstup do lesa na vlastní nebezpečí.

ZAJÍMAVOSTI

Kyjský rybník – Kyjský rybník byl spolu s dalšími rybníky na Rokytce založen pravděpodobně ve 14. století z podnětu prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Původně sloužil i jako zásobárna vody pro mlýn pod hrází. Na počátku šedesátých let 20. století byl rybník prakticky zcela zanesen náplavy a v roce 1962 byl částečně odbahněn. V rámci výstavby sídliště Černý Most v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století byla zřízena sedimentační nádrž (tzv. „malý Kyják“). Poslední odbahnění rybníka bylo provedeno v roce 2008.

Rybník Aloisov – Rybník vznikl přehrazením původně hlubokého údolí Bezejmenného potoka. V osmdesátých letech 20. století, v souvislosti s výstavbou sídliště Černý Most, byl rybník přestavěn na retenční nádrž. Nádrž měla původně sloužit k akumulaci dešťových vod z plánovaného sídliště. Při výstavbě sídliště však byly dešťové vody svedeny do tzv. „malého Kyjaku“ a rybník Aloisov se tak po léta potýkal s nedostatkem vody. V roce 2007 byl rybník zrevitalizován.

Kostel sv. Bartoloměje – Nedaleko lesa se nachází jeden z nejstarších románských kostelů v Čechách. Kostel byl postaven v 1. polovině 13. století z pískovcových kvádrů. Kostel sloužil zároveň jako tvrz, která v bouřlivých dobách poskytovala lidem útočiště.

Trnovník akát – Pochází ze Severní Ameriky a do Evropy byl přivezen na počátku 17. stol. V Evropě se začal hojně vysazovat na skalnatých půdách za účelem jejich pokrytí. Brzy však odtud vytlačil původní a často velmi cennou vegetaci. Akát vytváří na svých kořenech hlízy s bakteriemi schopnými fixovat vzdušný dusík. Tím obohacuje zejména chudší stanoviště a mění druhovou skladbu. Kořeny akátu navíc vylučují do půdy toxické látky a v jeho sousedství tak nevydrží žádné jiné rostliny.

V roce 2017 vydal odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

Autoři textů a fotografií: Ing. Dan Frantík, Mgr. Jana Karnecká

Fotografie na úvodní stránce (zleva doprava, shora dolů): les na vrchu Aloisov, Kyjský rybník, borovice lesní, louky na Čihadlech, les nad Čihadly

Další informace o pražské přírodě: www.praha-priroda.cz, portalzp.praha.eu



1. Bývalý opukový lom
2. Hráz suchého poldru Čihadla
3. Revitalizovaný suchý poldr Čihadla
4. Kostel sv. Bartoloměje
5. Zalesněná bývalá skládka

— Hranice lesa

— Hranice přírodního parku

— Značená cyklotrasa



HISTORIE A SOUČASNOST LESA

Lesy v Hloubětíně patřily ve 13. století špitálu sv. Františka, který je získal od královny Konstancie, vdovy po Přemyslu Otakarovi I. Špitál i se statkem Hloubětín (nazývaný dřívě Hloupětín) a okolními poli i lesy přešel později na Rytířský řád Křižovníků s červenou hvězdou. Při křižovníckém statku se v urbáři z roku 1622 popisuje „dubovej háj, kterýž se po zmejení v patnácti letech obyčejně mejtiti a prodávati může“. Lesy Kyj a Hostavic patřily před husitskými válkami pražskému arcibiskupství a poté je zabrali pražané. Nakonec se staly majetkem císaře Zikmunda, který Hostavice i Kyje s okolními statky a lesy prodal. V roce 1547 vše zkonfiskoval Ferdinand I.

Rozsáhlé (původně nelesní) plochy na svazích nad Kyjským rybníkem byly v padesátých letech 20. století zalesněny, a to převážně akátem, částečně i dubem a habrem. Dnes je snaha akátové části lesa postupně přeměňovat na smíšené porosty s převahou dubu.

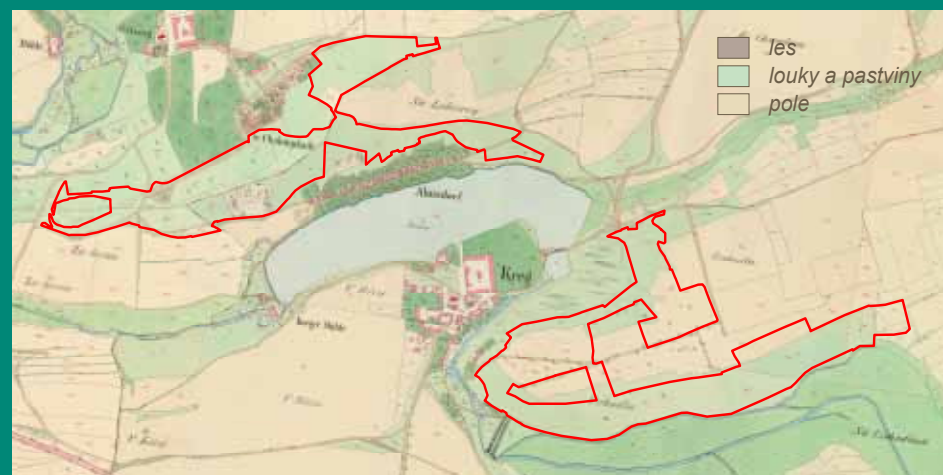
Všechny lesy v majetku hl. m. Prahy, tedy i Čihadla a Lehovce, jsou obhospodařovány podle zásad trvale udržitelného hospodaření v lesích. Hl. m. Praha je navíc od května 2007 držitelem mezinárodního, ekologicky přísného lesnického certifikátu Forest Stewardship Council® (FSC®), který hospodaření v lesích směřuje k dosažení přírodě blízkých lesních porostů, to vše s přihlédnutím k výrazně mimoprodukčnímu poslání pražských lesů. V průběhu FSC® certifikace lesního majetku hl. m. Prahy dle standardů FSC® bylo nutné upravit některé doposud používané technologie a postupy ve smyslu „zjemnění“ dopadů na životní prostředí.



**Značka
odpovědného lesnictví**

Území lesa na mapě stabilního katastru z roku 1848

Červeně je vyznačena hranice současného lesa v majetku hl. m. Prahy. Z mapy je patrné, že na území se historicky nacházely pouze louky a pastviny.



Doubrava nad Čihadly Snědek Gussoneův v podrostu

Dětské hřiště na vrchu Aloisov

PŘÍRODNÍ PARK KLÁNOVICE – ČIHADLA

Přírodní park Klánovice – Čihadla je největším pražským přírodním parkem o rozloze 2 222,8 ha. Na území parku se nachází významné lesní celky i množství maloplošných chráněných území, a to přírodní rezervace Klánovický les – Cyrilov a V Pískovně, přírodní památky Počernický rybník, Xaverovský háj a Prameniště Blatovského potoka.

Součástí přírodního parku je **suchý poldr Čihadla**, který navazuje na les. V roce 2008 zde byla ukončena rozsáhlá revitalizace, která je největší a nejrozsáhlejší přírodě blízkou revitalizací vodních toků v Praze a okolí.

Suchý poldr Čihadla byl postaven v osmdesátých letech 20. století a slouží k zachování přívalových srážek z povodí Rokytky. Nachází se v místech, kde ještě v 18. století stával velký rybník, který byl ale časem vypuštěn a změněn v pole. V rámci výstavby suchého poldru bylo koryto Hostavického potoka, Svěpravického potoka a Rokytky napřímeno a opevněno betonovými tvárnicemi, což vedlo k znehodnocení této přírodní lokality. Revitalizací došlo ke zpřírodnění tohoto území, korytům potoků byl vrácen přírodní charakter a v jejich okolí vzniklo mnoho tůní a drobných vodních ploch.

Takovéto lokality s drobnými vodními plochami jsou výjimečně výskytem velkého množství druhů živočichů a rostlin, z nichž mnohé jsou chráněné. Jedná se zejména o mokřadní a vodní rostliny (např. kosatec žlutý, stulík žlutý), obojživelníky a plazy (např. skokani a čolci, užovka obojková), hmyz (např. vážky nebo potápníci) a ptáky vázané na vodní prostředí (např. slípka zelenonohá, volavka popelavá, ledňáček říční).



Revitalizace suchého poldru Čihadla a část lesa – letecký pohled

ZASTOUPENÍ DŘEVIN

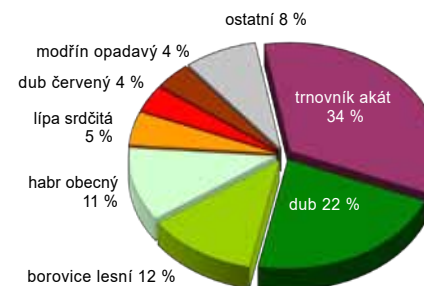
Snahou vlastníka lesa je, aby se zastoupení dřevin co nejvíce blížilo původnímu přirozenému složení porostů v daném území. Rovněž se zohledňuje převážně mimoprodukční – rekreační – poslání pražských lesů (tj. používání pestré dřevinné skladby), včetně menšího zastoupení nepůvodních jehličnatých dřevin (např. modřín, douglaska). Současné procentuální zastoupení dřevin znázorňuje graf č. 1. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin zobrazuje graf č. 2. Přirozené zastoupení dřevin vychází z vlastností daného stanoviště, které jsou charakterizovány zejména klimatickými poměry a půdními vlastnostmi daného území. Rozložení jednotlivých stanovišť v lese zobrazuje graf č. 3.

Exponovaná stanoviště nižších poloh – stanoviště prudkých a exponovaných svahů
Kyselá stanoviště nižších poloh – normální kyselá či chudá písčité stanoviště, převážně plošiny
Živná stanoviště nižších poloh – stanoviště na úrodných půdách, svahy až plošiny

Na území lesa převládají exponovaná stanoviště nižších poloh. Tyto podmínky vyhovují zejména dubu, akátu a lípě.

VĚKOVÁ SKLADBA POROSTŮ

Věková skladba porostů je jednou z hlavních charakteristik stavu lesa a vypovídá také mnohé o jeho historii. Graf č. 4 např. jasně vypovídá o rozsáhlém zalesňování v padesátých letech minulého století. Rovněž vidíme, že zde téměř chybí porosty starší 100 let.



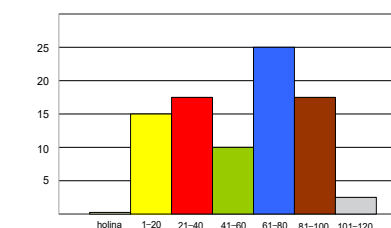
1. Stávající zastoupení dřevin



3. Rozložení jednotlivých stanovišť



2. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin



4. Věková skladba porostů